

Rajalliset luonnonvarat ja ilmastonmuutos

Lue sivu 1 luokalle ääneen tai printtaa se jokaiselle luettavaksi itsenäisesti.

Ennen uskottiin, että luonnonvaroja riittää rajattomasti ihmisten tarpeisiin. Nyt ymmärretään, että luonnonvarat ovat rajallisia ja niitä pitää käyttää kestävästi. Lisäksi ymmärretään, että monet luonnon ja ympäristön ekosysteemit ovat välttämättömiä ihmisten hyvinvoinnille, esimerkiksi viljelyskelpoinen maaperä ja suotuisat ilmasto-olosuhteet.

On varmistettava, että luonnonvaroja käytetään kestävästi ja että ekosysteemit säilyvät. Ilmastonmuutos on yksi keskeisistä ihmisen aiheuttamista uhkista, jonka seuraukset näkyvät ihmisten elämässä monella tapaa. Se vaikuttaa ihmisten terveyteen, heidän elinkeinon harjoittamiseensa ja sitä kautta ihmisten ostovoimaan ja markkinoihin. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista kärsivät erityisesti köyhät ja muuten haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset köyhissä etelän maissa, vaikka ongelman ovat pääosin aiheuttaneet rikkaat teollisuusmaat.

Lyhyellä aikavälillä ilmastonmuutoksen vaikutus ilmenee muun muassa siten, että myrskyjen, kuivuuksien ja tulvien kaltaiset äärimmäiset sääilmiöt tulevat yleisemmiksi ja voimakkaammiksi, tästä esimerkkinä Haitin vuoden 2010 kohtalokas maanjäristys. Nämä ilmiöt vaikuttavat erityisesti ruoan tuotantoon ja ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen.

Pitkällä aikavälillä ilmastonmuutoksen vaikutukset voivat vähentää kehitysmaiden viljelyskelpoista maata muun muassa voimistamalla eroosiota, samalla kun maailman väestö jatkaa kasvuaan. Ilmastonmuutos ja sen seuraukset voivat aiheuttaa myös levottomuuksia kansalaisten parissa ja se lisää resursseihin liittyvien konfliktien uhkaa. Se on jo aiheuttanut ja tulee aiheuttamaan enenevässä määrin maiden sisäisiä ja kansainvälisiä muuttoliikkeitä.

Maanviljelys, metsänhoito ja kalastus ovat paitsi ilmastonmuutokselle herkkiä toimeentulon muotoja, myös sen aiheuttajia, sillä ne päästävät kasvihuonekaasuja. Viljelijät voivat kuitenkin vaikuttaa ilmastonmuutoksen lieventämiseen muuttamalla viljelysmenetelmiä ja vähentämällä siten kasvihuonepäästöjä. Viljelysmenetelmiä ja elinkeinoja muokkaamalla voidaan edistää myös viljelijöiden sopeutumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Viljelijöille tulisi löytää vaihtoehtoja, jotka edistävät kestävästä kehitystä. On kuitenkin otettava huomioon jokaisen alueen erityislaatuisuus. Ympäristöasioiden kohtaamisessa tarvitaan paitsi humanitaarista hätäapua myös pidemmän tähtäimen kehitysyhteistyötä. Esimerkiksi luonnonkatastrofeille alttiilla alueilla tarvitaan paitsi apua katastrofien aiheuttamiin tuhoihin, myös katastrofivalmiuden kehittämistä. Lisäksi pitää edistää kestävämpiä elinkeinoja ja kestävämpää luonnonvarojen käyttöä, jotta elinympäristön tuhoutuminen hidastuisi. Haiti on yksi esimerkki maasta, jossa toistuvat ympäristötuhot haittaavat alueen kehittymistä.

Tehtävä: Huoneentaulu pienistä, suurista asioista

Meidän jokapäiväiset elämäntapamme Suomessa vaikuttavat koko maapalloon ja siten myös ihmisiin, jotka asuvat toisella puolella palloa. Tehtävässä oppilaat voivat valmistaa huoneentaulut kotinsa tai luokkanne seinälle.

Miettikää ensin yhdessä, millaisia tekoja voitte tehdä ympäristön hyväksi, jotka vaikuttavat kaikkialla maailmassa?

Ideoinnin päätteeksi pyydä oppilaita tekemään lista asioista, joita he ja heidän perheenjäsenet voivat noudattaa jokapäiväisessä elämässään.

Lopuksi voitte tehdä yhteisen ison listan luokkaanne tai jokainen voi tehdä oman ja kuvittaa sen mieleisellään tavalla.